

практично частиною його” . Ці слова з праці І. Франка „Одвертий лист до галицької української молоді”, написані під впливом революції 1905 року в Росії, досить актуальні і для сьогоденної України.

Отже, багата спадщина великого вченого-енциклопедиста, що й дотепер за масштабністю таланту й інтелекту, за здобутками в духовній і науковій сферах годі шукати рівних не тільки в Європі, ще „донині лежить”, як і в часи С. Маланюка, далеко не повно виданою, і сьогодні закликає український народ до осмислення свого національного буття, повернення до історичної пам’яті, національної гідності і гордості, до національної єдності для успішного здійснення національного поступу.

Література:

1. Забужко О. С. Філософія української ідеї та європейський контекст: Франківський період. – Київ: Наукова думка, 1992. – 118 с.
2. Загороднюк В. Ідеал // Філософський енциклопедичний словник. - Київ: Абрис, 2002. - С. 231.
3. Лисяк-Рудницький І. Вклад Галичини в українські визвольні змагання // Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: В 2 т. (Пер. з англ. У. Гавришків, Я. Грицака). – Київ: Основи, 1994. – Т. 2. – С. 54 - 61.
4. Мазепа В. І. Культуроцентризм світогляду Івана Франка. – Київ: ПАРАПАН, 2004. – 232 с.
5. Медвідь Ф. Виховання української еліти системою національної освіти в умовах консолідації сучасної української нації // Еліти і цивілізаційні процеси формування націй. – Київ, 2006. – Т. 2. – С. 337 - 346.
6. Франко І. Наука і її взаємини з працюючими класами // Збір. твор. у 50 т.- Т. 45. – С. 24 - 40.
7. Франко І. Що таке поступ? // Збір. твор. у 50 т. - Т. 45. – С. 300 - 348.

Деркач Н. В.

(наук. кер. — доц. Лобач К.В)

*студентка V курсу історичного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ: ІСТОРІЯ І ПЕРСПЕКТИВА

На початку незалежності України були визначені основні напрямки її зовнішньої політики, названі стратегічні партнери: Європейський Союз, США та Російська Федерація. З цих трьох пріоритетів найбільшим є Європейський Союз. Держава взяла курс на інтеграцію в Європу, вступ до Європейського Союзу. Для України вступ до Європейського Союзу за-

лишається великою національною метою. Причини прагнення України до ЄС: Європейський Союз це система цінностей, на які орієнтується Україна — демократія, заможність, стабільність; Європейський Союз це найбільші в світі інвестори; Європейський Союз це вплив на світовий розвиток (після США).

Європейський Союз визнав Україну партнером у міжнародних відносинах після проголошення нею незалежності у 1991 р. Спеціальна декларація ЄС щодо України відзначила демократичний характер Всеукраїнського референдуму і закликала Україну підтримувати з ЄС діалог. Головним нормативним документом, що становить основу сучасної співпраці України з ЄС, визначає її зміст та структуру, є Угода про партнерство і співробітництво, яка була підписана 14 червня 1994 р. і набула чинності 1 березня 1998 р. і знаменувала собою новий етап розвитку відносин між Україною та ЄС. Вона була спрямована як на розвиток економічного співробітництва, політичного діалогу між Україною та ЄС, так і на підтримку зусиль України щодо розвитку демократії і верховенства права. Україна була першою з-поміж країн колишнього Радянського Союзу, з якою ЄС підписав Угоду про партнерство і співробітництво. Такі угоди були пізніше підписані з Росією, Молдовою, іншими країнами колишнього Радянського Союзу. Разом з тим, Угода про партнерство і співробітництво між ЄС і Росією першою набрала чинності, а вже після того - Угода з Україною. Після набуття чинності Угоди про партнерство і співробітництво Указом Президента України «Про затвердження стратегії інтеграції України до Європейського Союзу» від 11 червня 1998 року було визначено основні напрями інтеграційного процесу: адаптація законодавства України до законодавства ЄС, забезпечення прав людини; економічна інтеграція та розвиток торговельних відносин між Україною та ЄС; інтеграція України до ЄС у контексті загальноєвропейської безпеки; політична консолідація та зміцнення демократії; адаптація соціальної політики України до стандартів ЄС; культурно-освітня і науково-технічна інтеграція; галузева співпраця; співробітництво у галузі охорони довкілля.

Відносини України із загальноєвропейськими інтеграційними структурами постійно поглиблювалися. У вересні 1995 р. Україна стала повноправним членом Ради Європи. У червні 1996 р. було затверджено Стратегію інтеграції до ЄС. У липні 1996 р. Україна стала повноправним членом Центральноєвропейської ініціативи - впливової регіональної організації, що об'єднує сьогодні 17 країн. У липні 1997 р. було підписано «Хартію про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору», в якій країни НАТО визнавали нашу країну «невід'ємною частиною нових демократій Центрально-Східної Європи й одним із ключових факторів забезпечення стабільності в цьому регіоні та на континенті загалом». У грудні 1999 р. було прийнято прихильну до України Спільну стратегію ЄС, яку замінив план дій Україна - Євросоюз,

підписаний 21 лютого 2005 р. Термін його дії розрахований на три роки. Угода про асоціацію. З метою переведення відносин між Україною та ЄС від формату «партнерства та співробітництва» до «політичної асоціації та економічної інтеграції» наразі ведуться переговори щодо нової посиленої угоди на заміну Угоди про партнерство та співробітництво; низки галузевих угод та домовленостей, які її доповнюватимуть в окремих сферах відносин між Україною та ЄС.

5 березня 2007 р. розпочато переговори про укладення нової угоди, яка має замінити Угоду про партнерство та співробітництво. Представники ЄС наполягали на укладанні стратегічних відносин з Україною як з країною сусідом. Під час паризького Саміту Україна – ЄС (вересень 2008 р.) досягнуто компромісного рішення щодо назви цієї угоди як Угоди про асоціацію. Важливою складовою частиною нової Угоди є створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, яка передбачає максимально глибоку економічну інтеграцію на основі домовленостей, досягнутих під час двосторонніх переговорів з ЄС щодо вступу України до СОТ. Проведено всі раунди переговорів, останній XXI раунд відбувся 11 листопада 2011 року.

16 червня 2009 р. під час засідання Ради з питань співробітництва Україна — ЄС політично схвалено «Порядок денний асоціації Україна – ЄС для підготовки та сприймання імплементації Угоди про асоціацію», який є новим практичним інструментом на заміну Плану дій Україна – ЄС для підготовки Сторін до реалізації Угоди про асоціацію до моменту набуття нею чинності.

Документ підготовлено на принципах: політичної асоціації та економічної інтеграції, спільної участі, спільної відповідальності та спільної оцінки. Передбачено щорічний перегляд та запровадження механізму моніторингу його реалізації. Моніторинг того, як Україна виконує свої зобов'язання в рамках Порядку денного асоціації, та оцінку виконання Україною чинного до весни 2009 р. Плану дій Україна — ЄС здійснює як Європейська Комісія, так і українське громадянське суспільство.

Європейська Комісія слідкує за результатами (передусім щодо реалізації реформ) в рамках традиційного щорічного аналізу поступу в межах Європейської політики сусідства. Доповідь за 2009 р. опублікована англійською та українською мовами.

Українське громадянське експертне середовище здійснювало власну оцінку виконання дійсного в минулому Плану дій Україна — ЄС, та проводить оцінку виконання зобов'язань в рамках чинного Порядку денного асоціації. У травні 2010 року в Україні стартував Громадський моніторинг Порядку денного асоціації Україна – ЄС. У 2013 році був оприлюднений моніторинговий звіт щодо прогресу у виконанні зобов'язань у сфері охорони довкілля в рамках Порядку денного асоціації Україна — ЄС та виконання Дорожніх карт Східного партнерства за 2012 рік. На цей час про-

ведено всі 21 раунди переговорів та готується XVII саміт Україна — ЄС, який очікують на 22 листопада 2013 року. Саміт відбувся 28 листопада 2013 року, але обіцяну асоціацію В.Янукович не підписав. Тому що, 9 листопада в Росії відбулася таємна зустріч президентів Януковича і Путіна, зміст якої залишається невідомим. Після цього українська влада різко змінила риторичку і 21 листопада 2013 року Кабінет міністрів України вирішив призупинити процес підготовки до підписання угоди з Євросоюзом. Внаслідок цього, по всій Україні розпочались масові акції протесту. У 21 березня 2014 року, була підписана політична частина угоди асоціації з Європейським Союзом. Економічна частина угоди має бути підписана після виборів Президента України в травні 2014 року.

Література:

1. Перепелиця Г. Головні пріоритети відносин Україна – ЄС в першому півріччі 2007 року // Моніторинг відносин Україна-ЄС: підсумки першого півріччя. – 2007. - №2. – С. 3-12.

Кібець Т. О.

(наук.кер. — доц. Лобач К.В)

*студентка V курсу історичного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

ЄВГЕН ПЕТРУШЕВИЧ ЯК ОДИН З ТВОРЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ: ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ НАРИС

У наш час помітно посилюється інтерес до історії не лише з боку істориків, а й широкого громадського загалу, членів різноманітних політичних об'єднань тощо. Тема, яка стосується боротьби за незалежність українського народу, домінує серед всіх інших тем майже в усіх підручниках та наукових статтях.

Дослідження політичного портрету Євгена Петрушевича має особливе значення для історії. Ми можемо проаналізувати, що думала ця особа, як вона жила, які в неї були погляди, уявлення на той стан речей тощо. На основі даного матеріалу можна зробити власні висновки та порівняти ті часи з нашими. Це, безомовно, вплине на хід вже нашої історії, буде засобом виховання для наступних поколінь. Ось у чому полягає актуальність даної теми.

Стан вивченості даної теми досить ґрунтовний. Існує велика кількість монографій та статей, публікацій періодичної літератури. В історії досліджень можна виділити два періоди: радянський та період незалежної України. До праць радянського періоду ми відносимо працю Максимчука І. «Нарис історії роду Петрушевичів», яка подає характеристику сім'ї Пе-